

Pilotna aktivnost za izvajanje Teritorialne agende 2030
Kako sektorske politike prispevajo k prostorskim
(ne)ravnovesjem – Prostorski učinki politik (TIA)

Strategija prostorskega razvoja Slovenije 2050
Dopolnjen osnutek po javni razpravi

Rogaška Slatina, 30. november 2021

I. del

Pilotna aktivnost za izvajanje Teritorialne agende 2030

**Kako sektorske politike prispevajo k prostorskim
(ne)ravnovesjem – Prostorski učinki politik (TIA)**

Pilotna aktivnost za izvajanje Teritorialne agende 2030

Teritorialna agenda zagotavlja v ukrepe usmerjen okvir za spodbujanje teritorialne kohezije v Evropi: prihodnost za vse kraje.

- **Sprejeta 1. decembra 2020**
- **Podpisniki: ministri, pristojni za prostorsko načrtovanje, prostorski razvoj in/ali teritorialno kohezijo**

<https://territorialagenda.eu/sl/>

Pilotna aktivnost za izvajanje Teritorialne agende 2030

2 cilja in 6 prednostnih nalog

➤ PRAVIČNA EVROPA

- Bolj uravnotežena Evropa
- Funkcionalne regije
- Čezmejno povezovanje

➤ ZELENA EVROPA

- Zdravo okolje
- Krožno gospodarstvo
- Trajnostne povezave

6 pilotnih aktivnosti

<https://territorialagenda.eu/sl/>

Pilotna aktivnost za izvajanje Teritorialne agende 2030

PILOTNE AKTIVNOSTI:

- Naslavlja cilje in prednostne naloge TA 2030
- Rezultati bodo prenosljivi v drugih državah, regijah, organizacijah
- Povezovanje različnih deležnikov na različnih ravneh upravljanja
- Krepitev dialoga med deležniki in prenos znanja

A future for lagging regions

The pilot action 'A future for lagging regions' aims to strengthen economic, social and cultural anchor points in structurally weak regions in order to maintain and increase quality of life outside urban areas.

Understanding how sector policies shape spatial (im)balances

Inequalities between places and people are prominent in development discourses around the European Union, with notions such as 'places that don't matter' or 'places left behind' or 'the geography of discontent'.

Small places matter

The pilot action's focus is on the vital role of small towns and villages in the development of integrated territorial development processes, strengthening the territorial coordination of policies and cooperation between territories.

Cross-border spatial planning

A vision for a zero-carbon cross-border functional region.

Climate action in Alpine towns

Perceptions of the Alps are often rather rural than urban, even though around one third of Alpine inhabitants live in densely populated towns.

Climate change adaptation and resilience through landscape transition

In recent years, Portugal suffered major wildfires that severely affected rural areas already subject to socio-demographic and economic decline processes.

<https://territorialagenda.eu/pilot-actions/#>

Pilotna aktivnost za izvajanje Teritorialne agende 2030 – Prednostne naloge cilja PRAVIČNA EVROPA

- **BOLJ URAVNOTEŽENA EVROPA: Uravnotežen prostorski razvoj z izkoriščanjem raznolikosti Evrope**
 - sodelovanje med različnimi ravni upravljanja,
 - policentričnih razvojnih modelov in
 - potencial območij s posebnimi geografskimi značilnostmi.

- **FUNKCIONALNE REGIJE: Lokalni in regionalni razvoj, ki zmanjšuje neenakost med kraji**
 - vzpostavitev celostnega pristopa k upravljanju na več ravneh
 - vključevanje ljudi z različnih ravni upravljanja (lokalne, regionalne, različnih sektorjev in družbenih skupin).

- **ČEZMEJNO POVEZOVANJE: Lažje življenje in delo prek nacionalnih meja**
 - okrepitev dialoga z oblikovalci politik na vseh ravneh upravljanja za uskladitev nacionalnih sektorskih politik med državami in zmanjšali obstoječe ovire za sodelovanje

Pilotna aktivnost za izvajanje Teritorialne agende 2030 – Prednostne naloge cilja ZELENA EVTropa

- **ZDRAVO OKOLJE: Boljše, okolju prijazne možnosti preživetja, podnebno nevtralna in odporna mesta in regije:**
 - na naravi temelječe rešitve
 - omrežja zelene in modre infrastrukture
 - naravne omejitve

- **KROŽNO GOSPODARSTVO: Močna in trajnostna lokalna gospodarstva v globaliziranem svetu:**
 - industrijska simbioza, krožno gospodarstvo
 - lokalne in regionalne strategije krožnega gospodarstva
 - krepitev inovacijske zmogljivosti regij

- **TRAJNOSTNE POVEZAVE: Trajnostna digitalna in fizična povezanost krajev**

Pilotna aktivnost za izvajanje Teritorialne agende 2030

TEME 6 PILOTNIH AKTIVNOSTI:

- Prihodnost za manj razvite regije
- Razumevanje, kako sektorske politike oblikujejo prostorska (ne)ravnovesja
- Pomembnost majhnih območij
- Čezmejno prostorsko načrtovanje
- Podnebni ukrepi v alpskih mestih
- Prilagajanje podnebnim spremembam in krenitev odpornosti s krajinskim načrtovanjem

A future for lagging regions

The pilot action 'A future for lagging regions' aims to strengthen economic, social and cultural anchor points in structurally weak regions in order to maintain and increase quality of life outside urban areas.

Understanding how sector policies shape spatial (im)balances

Inequalities between places and people are prominent in development discourses around the European Union, with notions such as 'places that don't matter' or 'places left behind' or 'the geography of discontent'.

Small places matter

The pilot action's focus is on the vital role of small towns and villages in the development of integrated territorial development processes, strengthening the territorial coordination of policies and cooperation between territories.

Cross-border spatial planning

A vision for a zero-carbon cross-border functional region.

Climate action in Alpine towns

Perceptions of the Alps are often rather rural than urban, even though around one third of Alpine inhabitants live in densely populated towns.

Climate change adaptation and resilience through landscape transition

In recent years, Portugal suffered major wildfires that severely affected rural areas already subject to socio-demographic and economic decline processes.

<https://territorialagenda.eu/pilot-actions/#>

Pilotna aktivnost za izvajanje Teritorialne agende 2030:

DRUGA PILOTNA AKTIVNOST:

Razumevanje, kako sektorske politike oblikujejo prostorska (ne)ravnovesja

KONZORCIJ 5 DRŽAV:

Poljska (vodilni partner),
Nemčija,
Češka,
Nizozemska,
Slovenija,
s podporo Odbora regij in
Evropske komisije

ČASOVNI OKVIR:

april 2021 – april 2023

CILJI PILOTNE AKTIVNOSTI:

- okrepiti vedenje o prostorskih učinkih sektorskih politik na specifičnih območjih
- poudarek na čezmejnih območjih
- okrepiti zavedanje o potrebah specifičnih območij
- oblikovati metodologijo, ki bo služila presoji politik na specifičnih območjih

Pilotna aktivnost za izvajanje Teritorialne agende 2030

NAMEN PILOTNE AKTIVNOSTI:

- vzpostaviti dialog in večnivojsko sodelovanje med različnimi deležniki
- širjenje zavedanja o učinkih politik na prostor
- prenosljivost rezultatov pilotnih aktivnosti = oblikovanje orodja za:
 - usklajevanje s sektorskimi politikami in
 - odkrivanje in opozarjanje na morebitne nezaželene učinke posameznih politik in njihovih ukrepov na prostorski razvoj
 - spodbujanje k sinergijam med javnimi politikami za doseganje skupnih pozitivnih učinkov na konkretnih območjih

Pilotna aktivnost za izvajanje Teritorialne agende 2030

PILOTNA AKTIVNOST V SLOVENIJI:

- **dve pilotni območji:**
 - **urbano čezmejno območje Gorice / Nove Gorice**
 - **podeželsko območje Obsotelja in Kozjanskega**
- **izbor javne politike za presojo prostorskih učinkov**
- **preizkus metodologije**

II. del

Strategija prostorskega razvoja Slovenije 2050

Dopolnjen osnutek po javni razpravi

Strategija prostorskega razvoja Slovenije 2050 je referenčni nacionalni dokument, ki bo dolgoročno opredelil smer prostorskega razvoja naše države.

- **Je temeljni prostorski strateški akt Republike Slovenije.**
- **Določa dolgoročne strateške cilje države in usmeritve razvoja dejavnosti v prostoru do leta 2050.**
- **Sprejemu SPRS 2050 bo sledila priprava Akcijskega programa za izvajanje ciljev Strategije v srednjeročnem obdobju do 2030.**

Strategija uresničuje načela trajnostnega prostorskega razvoja in prostorske kohezije - zahtevo po doseganju konkurenčnosti postavlja v ravnovesje s potrebo po racionalni rabi virov, prostora in energije.

- **Celovito reševanje prostorsko razvojnih izzivov.**
- **Upoštevanje potreb specifičnih območij.**
- **Usklajenost javnih politik pri ciljih in ukrepih ter hkratno doseganje socialnih, okoljskih in ekonomskih ciljev.**
- **Učinkovita, trajnostna in inovativna raba virov.**
- **Prehod iz normativnega na participativen model upravljanja prostora.**

VSEBINA STRATEGIJE :

- 1. Izhodišča Strategije**
- 2. Vizija**
- 3. Cilji in prioritete prostorskega razvoja**
- 4. Koncept prostorskega razvoja**
- 5. Usmeritve za izvajanje strategije**
- 6. Usmeritve za oblikovanje javnih politik**
- 7. Izvajanje Strategije**
- 8. Spremljanje uspešnosti izvajanja Strategije**

STRATEŠKI CILJI PROSTORSKEGA RAZVOJA

Določeni so z namenom uresničevanja vizije ter reševanja obstoječih in pričakovanih problemov v prostoru.

- **Uresničevanje vizije precizira 5 ciljev.**
- **Cilje podrobneje pojasnjuje 14 razvojnih prioritetskih ključnimi aktivnostmi.**
- **Cilji so usklajeni s Strategijo razvoja Slovenije in cilji trajnostnega razvoja.**

STRATEŠKI CILJI PROSTORSKEGA RAZVOJA

1. Vzpostaviti pogoje za prehod v podnebno nevtralno družbo

PREGLED RAZVOJNIH PRIORITET ZA DOSEGANJE CILJA

- **Z zagotavljanjem opremljenosti in dostopnosti storitev podpreti razvoj različnih vrst območij.**
- **Povečati varčnost in učinkovitost rabe prostora ter naravnih virov.**
- **Prenoviti razvrednotena urbana in krajinska območja.**

STRATEŠKI CILJI PROSTORSKEGA RAZVOJA

2. Doseči mednarodno konkurenčnost slovenskih mest

PREGLED RAZVOJNIH PRIORITET ZA DOSEGANJE CILJA

- **Okrepiti razvojno vlogo mest in funkcionalno povezali mesta znotraj širših mestnih območij.**
- **Izboljšati lokacijsko privlačnost mest.**

STRATEŠKI CILJI PROSTORSKEGA RAZVOJA

3. Zagotoviti prostorske pogoje za kakovostno življenje na urbanih in podeželskih območjih

PREGLED RAZVOJNIH PRIORITET ZA DOSEGANJE CILJA

- **Povečati privlačnost in kakovost bivanja v mestih.**
- **Spodbuditi celovito prenovo naselij v državi.**
- **Izboljšali odpornost naselij na podnebne spremembe.**

STRATEŠKI CILJI PROSTORSKEGA RAZVOJA

4. Okrepiti prostorsko identiteto

PREGLED RAZVOJNIH PRIORITET ZA DOSEGANJE CILJA

- **Uvrstiti kriterij prostorske identitete v vse javne politike in na vse ravni upravljanja s prostorom.**
- **Vzpostaviti in začeti izvajati integralne instrumente za dolgoročno krepitev prostorske identitete.**
- **Ozvestiti deležnike in povečati njihovo vključenost v krepitev prostorske identitete.**

STRATEŠKI CILJI PROSTORSKEGA RAZVOJA

5. Izboljšati odpornost in prilagodljivost prostora na spremembe

PREGLED RAZVOJNIH PRIORITET ZA DOSEGANJE CILJA

- **Okrepiti zmožnosti zaznavanja izzivov in njihovih učinkov na prostor.**
- **Okrepiti strokovno usposobljenost in ozavestiti deležnike o pomenu prostora ter vlogi urejanja prostora.**

Hvala za pozornost.

ines.lupse@gov.si